

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Belediye başkanlıklarına kayyum atanması uygulaması Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na, halkın iradesine, hukuk ilkesine ve demokrasiye aykırılık oluşturmaktadır. Bu uygulama, seçim ve rejimin bozulmasıyla, halkın doğrudan iradesini gösteren belediye yönetimlerinin keyfi bir şekilde devlet tarafından atanmışlarla değiştirilmesi gibi, demokrasi ile bağdaşmayan bir sürece neden olmaktadır. 2016'da başlayan süreçte bugüne kadar 150'ye yakın belediyeye kayyum atanmıştır. Seçimler sonrasında yapılan kayyum atamalarıyla yerel yönetimlerde halk iradesi yıllarca gasp edilmiştir. 31 Mart 2023 seçimlerinden sonra da İçişleri Bakanlığı tarafından 30 Ekim 2024'te Esenyurt Belediye'sine yapılan kayyum atamasından sonra, 4 Kasım 2024 günü de Mardin, Batman ve Halfeti Belediyeleri'ne kayyum ataması yapılmıştır. Bu belediye başkanları hakkında kesinleşmiş bir yargı kararı olmadan, masumiyet karinesi çiğnenerek görevden uzaklaştırılması kabul edilemez.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2. maddesi, Türkiye'nin "demokratik bir hukuk devleti" olduğunu açıkça belirtmekte, 67. madde ise halkın seçmesi ve güvenliğinin güvencesi altında yer almaktadır. Halkın oylarıyla seçtiği belediye başkanlarının görevden alınarak yerlerine atanmış olanların getirilmesi anayasal hak ve güvenceye aykırıdır. Ayrıca Anayasa'nın 127. Maddesiyle mahalli idare yönetimlerinin halkın oylarıyla seçimi esasına dayanır. Bu maddeye göre yerel yönetimlerin halkın oylarıyla seçilenler tarafından yönetilmesi gerekir. Dolayısıyla belediye başkanlıklarına kayyum atanması uygulaması, halk iradesini hiçe sayarak, yerel yönetimlerin meşruiyetini ortadan kaldırmakta ve anayasal güvenceye aykırı bir müdahale anlamına gelmektedir. Bu durum demokratik yönetim ilkesi ve hukuk devletiyle bağdaşmamaktadır.

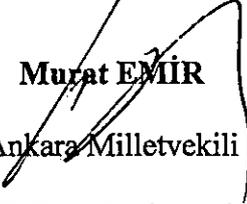
Hukuk devleti ilkesi, kamu gücünün ana anahtarının kullanılmasına karşı korunmasını hedeflemektedir. Ancak, belediye başkanlıklarına kayyum atanması sürecinin, belirli bir hukuk standardına ve gerekçelere dayanmaksızın kullanılması, hukukun avantajlarına zarar vermekte, kamuya olan güveni sarsmaktadır. Keyfi olarak atanan kayyumların, demokratik denetimden uzak bir yönetim anlayışıyla halkın seçilmiş temsilcilerinin yerinde yer alması, yerel yönetimlerde demokratik iradeye ve özerklik ilkesine aykırıdır.

Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında sıkça vurgulanan 'orantılılık ilkesi', idarenin kamu işlemlerinde hareket ederken keyfi değil objektif davranmasını gerektirir. Belediye başkanlıklarına kayyum atanması, yerel yönetimlerde halkın katılımını sınırlamakta, halkın iradesinin temsil hakkına zarar vermektedir. Seçmenlerin

özgür iradeleriyle temsilcilerinin görevden alınarak iktidar tarafından atanmış görevlilerin bu iradeyi temsil etmesi, demokratik meşruiyet savaşı doğurmakta ve hukuk devleti anlayışını zedelemektedir.

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 45. maddesi kapsamında uygulanan kayyum atamaları, yerel yönetimlerin demokratik rejimi ve hukuk devleti ilkesini ihlal etmektedir. Bu nedenle, kayyum atamalarının Anayasa'ya, demokrasiye ve hukuk kuralları ilkesine aykırılığının incelenmesi amacıyla, TBMM'de bir genel görüşme açılmasını arz ve teklif ederim.

Murat EMİR
Ankara Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Gökhan GÜNAYDIN
İstanbul Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Ali Mahir BAŞARIR
Mersin Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

